

POAŽAJ BÓH

ČASOPIS EVANGELSKÍCH SERBOW

10. číslo

Budyšin, októbr 1958

Lětník 8

Hrono na měsac winowc 1958

„Ja nječiskam přeč hnadu Božu“

„Druzy Božu hnadu přeč čiska-ju, ja pak nic“, chce japoštol Pawoł z tym Galatiskej wosadže prajić. Druzy mjenja, zo sebi Bože spodobanje a wěčne žiwjenje z tym zasluža, zo wšitke njeličomne a husto dosć woporniwe prikaznje židowskeho zakonja džerža, so sebi při tym žane woloženje njepopře-waju, ale wšitko z wulkej swěru dopjelnjeja. Při tym tajcy wšu swoju dowěru a nadžiju stajeja na swoju pilnosć, swoje wopory — a nic na hnadu Chrystusowu, kotryž je nas ze swojej lubosću z Bohom zjednal.

Naš džensniši lud pak je cyle hinaši hač tehdom Galatiscy. Pró-cować so Bože kaznje swěru džer-žeć? Swoje žiwjenje zložować po Božej woli? Čehodla to? Dokelž Boha lubujemy a so Jeho hněwa bojimy? Dokelž to pytamy, štož je horjeka? Ach, to je tola našemu časej wšitko wšo jedne. Z tym čis-kaju čłowjekojo přeč hnadu Božu, kotraž je nam dała našeho Zbož-nika. Jim je wšo jedne, zo je so Jezus z Nacareta za nas krawny pót počil a stysknje na križu wum-rěł.

Ja pak nječiskam přeč hnadu Božu. Ja lubuju Boha, kotryž je swojeho Syna za nas do smjerće dał. Ja mam lubo tutoho Jezusa, kotryž je so z Knježny Marje narodžil, zo by nam jewil lubosć našeho njebjeskeho Wótca, stworiće-la njebjesow a zemje.

Ja nječiskam přeč hnadu Božu, přetož wona je tola mojeje wutro-by trešt a moj pokoj. Ewangelijon, wjesolu powěsć Božu, dyrbał ja wotpokazać a posluchać na zrudne powěsće swěta? Ně, nihdy na nihdy nic!

Ja chcu ju wjele böle sam dale připowědać, zo bych tu tež druzy zapřimnyli wulku hnadu našeho Boha, zo bych so bježbóžni zaso wrěčo namakali k Bohu. Ja chcu być posoł měra — Božeho měra. Ja chcu wšěm připowědać, zo ma

Ty maš jenož jednu wutrobu

Wšitko, štož činiće, činće z wu-trobu. (Kol. 3, 23) Činće wšitko z počnym přeswědčenjom — abo wostajće to radšo. Čin a rěč tak, kaž tebi twoja wutroba to prika-zuje, kaž sy to za prawe a dobre spóznał. A dokelž maš jenož jednu wutrobu, dyrbiš, hđžežkuli sy a z kimžkuli rěčiš, wšudžom to sams-ne činić a rěčeć.

Njeje pak to džensa naša nuza, zo sy čłowjeka na zhromadžiznje rěčeć slyšał a njejsy so dodžiwać mohl, kak wón tam nadobo džiw-ne mjenja zastupowaše? A zet-kaš-li tutoho samsneho čłowjeka, so wón smějkota a je tak rjec hor-dy, zo ma wšelake wobliča, kaž so runje žada. Wón sebi myslí, zo je wosebje mudry, zo móže swoju wutrobu potajić z próźdnymi slo-wami, zo móže so wić kaž had. Nihdže nježaloži. Što pak w swojej wutrobje sej myslí, nikoho nje-stara.

Wón so jara myli. Stajnje je twoja wutroba woždžělena, njech maš wobličo, kajkežkuli chceš. Maš-li wjace wobličow, dyrbiš swoju wutrobu rozkuskować. Po-tom sy we sebi rozščěpjeny, roz-drěty. Tajka dušina rozščěpjenosć ma pola lékarjow wosebity a zrudny wuraz: schicofrenija. Štož je w bludnicy hdy tajkich wbohich schicofren duchachorych widžal, zrudny, hróžbny napohlad nihdy wjace njezabudže. Čłowjekojo z rozščěpjenej wutrobu čerpja hělske čwile.

Ty sy tež schicofren, maš-li wja-ce wobličow. Ze wšelakimi wobli-čami pokazuješ kóždy raz druhi kruch swojeje roztorhaneje duše. Ja čí to njepraju, zo bych čé swa-rjeł. Wěm wšak, zo sy přeslaby, so

k swojej wutrobje, k swojemu přeswědčenju wuznać. Twoje chromjenje na woběmaj bokomaj je wšak tebi samemu wobčězny. Twoja rozkuskowana wutroba so ze wšitkich ranow krawi. Tuž sy bjez lóšty. Tebi je wšitko wšo jedne. Kak mohl so ja hdy na choreho, slabeho, wboheho člo-wjeka roznjemdić? Jeho je mi žel. Mi je žel wšěch našich dwu- a wjacewobličatych, schicofren, to rěka — na dušu chorych čłowje-kow.

My trjebamy zaso tajkich muži

Serbske kemše w Drježdžanach

Přichodne serbske kemše budu 2. njedzeli w adwence (7. 12. 58) popołdnu w 15.30 hodž. w cyrkwi swjateho Marka (Markuskirche Dresden-Pieschen). Po kemšach zeńdu so po starym serbskim waš-nju kemšerjo při šalce kofeja, zo bych znać zaso mjez sobu mohli bjesadować. Farar ze Serbow po-tom tež přeco rozprawja wo tym, štož je so „doma“ mjez tym stalo.

Hdyž tež tute kemše njejsu wjace ta imponantna manifestacija Drježdžanskeho Serbstwa kaž před sto lětami, hdyž běše Křižna cyrkej lóždy króć napjelnjena z 1000 a hišće wjace kemšerjemi, tak su tola serbske kemše tež džensa hišće rjany a luby podawk za našich Drježdžanskich Serbow. Cyle wě-sće pak je w Drježdžanach hišće wjace Serbow, hač tam kemši přińdu. Tež za jich žiwjenje by we wulkim měsće rjane wobohaće-nje było, bych-li so tež sobu wob-đělowali na našich kemšach a zeńdženjach. Kóždy, kiž tute rjadki číta a so při tym na přiwuzneho abo znateho Serba w Drježdžanach abo we wokolnje dopomina, njech tola hnydom jemu napisa a jeho napomina, zo by 7. decembra 1958 tež na serbske kemše šol.

Bóh nas lubo a je nam hnadny přez swojeho Syna Jezom Chrysta. Moja najwjetša starosć:

Zo tola njebychu přeč čiskali hnadu Božu.

Wulka woda

(Skónčenje)

Nětko bě Christina sama z džě-
ćatkom! „Tebi je jow zyma“, pra-
ješe starosciwa! Ale kak so na-
stroži, jako chcyše maleho do te-
pjeneje stwy donjesć a dyrbjese
spóznać, zo běše so tam zwonkow-
na scěna zasypnyła! Ani do ku-
chiny wjace njemóžeše. Ale wot
tam móžeše hišće z chošćom drje-
wo wučahnyć, tak zo móžeše
w komorje zady, kiž jako jenička
rumnosć hišće steješe, zatepić.
W čoplej stwi mały bórže wusny.
„Hdyž wotući, chce pić“, praješe
sebi swěrna holca. Ale njebě wjace

móžno, do kuchiny po mloko hić.
Haj, cyly kamor z jědzu běše wot-
plawjeny. Jenož pokruta chłěba
steješe hišće na blidže, ale što je
to za male džěćo!

Wězo małušk žalostnje wolaše,
jako běše wotućił, a njebě móžno,
jeho změrować, tak hlódny běše!
Ale što činić? Ani čisteje wody
wjace w domje njebě! Christina
čerpaše nětko wot rěki, a tutu
brunu jušku holca wotwari, zo by
wot njeje džěsću něšto poskićila.
A woprawdže požěraše mały nahle,
ale potom tola tutón spodziwny

Mały Wjelkow, klětka a wuček mjez Serbami před 200 lětami

(Skónčenje)

Tuž wuhlada bratřik džěsća, kak
na polu hromady pjerja leža z roz-
torhanych poslešćow. Wón běžeše
chětre do wsy, wuprosy sej tam
kruch rubiška, zawjaza do njeho
něšto wot pjerja a zawodže z tym
male džěćatko. — Tak dyrbjachu
swójby ze swojich domow. 12
swójbow z 25 džěćimi přińdže
k nam. Dokelž sej wšitcy myslach-
my, zo budže modlitownja po-
slednja, kotruž wurubja, donje-
sechmy wšitko, štož hišće mějach-
my, tam — swój kusk chłěba a
muki. Dokelž pak dyrbjachmy
tola něšto mjeć za zežiwjenje wšěch
ludži, wobchowachmy swój sudžik
z muku a nam so zeńdže kaž tam-
nej wudowje, hw kotrejež sudže
muka a w kotrejež karanje wolij
njewotěběraše.

24. winowca wuńdže wšo z Bu-
dyšina a 26. woteńdže wójsko. My
chwalachmy Boha a lehnjechmy

a tajke žony, kotřiž wšitko, štož
činja, z cylej wutrobu činja, kotřiž
jenož wěrnosć rěča, kotřiž za kóž-
dym swojich słowow z cylej, nje-
zlamanej wutrobu steja, pola ko-
trychž móžes přeswědčeny być, zo
wšudžom, hdžežkuli a z kimžkuli
rěča, stajnje to samsne praje.

Wšitko, štož činiće, činiće z cylej
wutrobu, a Bóh Knjez změje swoje
spodobanje na was. A zo sebi to
sprawnje wuznawamy: Nam so
styska po čłowjekach, kotřiž maju
zwonka jenož jedne wobličo a
znutřka jednu cyłu, njeskóncowa-
nu, njerozkuskowanu, strowu, syl-
nu, swětlu — a wjesołu, dobro-
ćiwu wutrobu.

so změrom a so zwuslěkachmy.
K Bohu so modlachmy, kotryž bě
ta, ku smilnosć nam wopokazal.
Wón bě našu wjesku šćinił za wu-
ček našim bojaznym serbskim hoł-
bikam, a to bě wona tež wostala
k česći Božej.

Naše džěći běchu wjele spěwale
— serbsce a němsce. Wone ničo
nječuchu wo nuzy a strachu tu-
tych dnjow, a tež stari měnjachu,
zo su tu wuchowani. Hdyž so je-
nož wjesce bližachu, bě jim kaž
bychu so z Babela zbóžnemu
Coarej bližili (1. Mójz. 19, 23).
Hdyž běchmy drje wšědnje w nu-
zy, a hdyž njebě tež wot Michala
sem žana hodžina bjez čěsnosćow,
tak běchmy tola jemu blisko a
běchmy z Nim wjele rěčeli.

29. běše tak prawje džen dža-
kowanja. Wšitcy naši bratřa a so-
try běchu zaso z nuzy a čerpjenja
tak někak wulězli.

31. pućowach do Ochranowa
(Herrnhut), móžach pak z lutej
slabosću lědma běžeć. Přińdžech
přez bitwišćo. Mój Božo, kajki
bě to napohlad! Wjeski lědom
zeznaješ. We wšěch wsach wopy-
towach našich wěrjacych, a wšu-
džom nadeńdžech nowe džiwy:
žadyn z nich njebě zatřěleny ani
žranjeny.

W hodowniku. — — 2. a 3. džen
hodow wopytachu nas bratřa a
sotry z Hornjeje a Delnjeje Łužicy.

31. hodownika mějachmy nje-
wuprajnje zbóžnu nowolětnu nóc.
Předowanje rěčeše wo tym, kak
maju so tola čłowjekojko Zbóžnika
derje. Woni móža wšitko z Jeho
rukow wočakować.“

Podala L. Küchererowa

napoj wjace njesłodžeše. Njeměr-
nje a hubjenje ležeše džěćo w ko-
lebce. To bě zrudny napohlad za
młodu holcu, kiž k woknu chwa-
taše, hač njeby žadyn čolm a he-
wak někajku pomoc namakala.
Běchu cyle na nju zabyli?

To so njebě stalo. Jako běchu
Jordanec z druhimi zbožownje do
Mannheima přišli, štož běše w pře-
pjelnjenym čolmje wulki dziw,
běše přenje słowo Jordanoweje:
„Nětk pak wumóžće moje džěćo
a swěrna holcu!“ Ale jich lóž
běše chětro wobškodžena a druho
njenadeńdžechu. Jako bě Jordan
w Mannheimje přinjesł, pytaše
wón njeprěstawajcy pomoc za
žonu a holcy k swojemu bratřej
Christinu a synka. Ale wšitcy
lódžnicy běchu wobsadzeni abo
njechachu. „Ryn njeje wjace po-
stupował“, rěkaše. „Štož nětko
hišće steji, so dale njezasypnje!“
To běše slabe troštowanje a zamol-
wjenje.

Wopušćena holca běše mjez tym
čežke hodžiny přetrěła. Nóc so bli-
žeše. Dom běše so poč zasypnył.
Dziwja woda bjez přestaća žalost-
nje šumješe. Daloko a šěroko nje-
bě žadyn čłowjek ani hewak žane
žiwe stworjenje widžeć. Wosebje
pak čerpješe Chrystina pod tym,
zo njemóžeše wona małemu lu-
buškej, kotryž běše jej dowěrjeny,
pomhać. Wokoło wječora běše ma-
ły hišće mójcnje wolał, w nocy pak
bě hladajcy woslabnył. Ani kapki
wody njechaše wjace k sebi wzać.
Ze sylzami we woćomaj prošeše
swěrna holca stajnje, zo by Bóh
Knjez młode žiwjenje zdžeržal.
Sama na so njemysleše.

W tej nocy njemóžeše Chrystina
spać. Při switanju so znowa roz-
hladowaše wo pomoc. Ale ničo nje-
bě widžeć, jenož woda a to, štož
na wodže pluwaše: blida, stólcy,
kamory, loža, korby, wšelake su-
dobja, jedyn hodowny štom, hišće
někak wopyšeny. Štož ju pak wo-
sebjje zajimowaše, běše blidko, kiž
wobročene, potajkim nohi horje,
na wodže pluwaše. A nutřka na
blidže ležeše kóčka po zdaću cyle
spokoiena. „Sy sebi dobru lóž
wuzwolila“, prašeje holca, „blido
při mosće wisajo wostanje, a ludžo
so nad tobu smila!“

Zaso chwataše dele k džěsću. a
jej so zdaše, hač njeby wjace doł-
ho žiwe bylo! Bjez rady wolaše:
„O što dyrbj, što móžu za tebe
činić, mój hołbiko!“ Nahle pak
přińdže jej nowa myslička. Nje-
móžšo mału lóž přiřadować, na

kotrejž možeše wón na wodze pluwać kaž kóčka, doniž njeby jeho něchtón namakał a wuchował? Hnydom pytaše chmane małe blido. Je wobroćiwši přiwjaza na jeho štyri nohi korb tak, zo možeše so trochu čumpać. Dale přiwjaza, kaž běše to pola Jordana widžala, mału chorhoj. Na papu napisa „Bohumil Jordan z Rhynjec. Smilće so nad džěscom, dajće jemu pić a přinjesće jo překupcej Jordane w Mannheimje!“ Džěsću samemu přihotowaše mjehke borlo ze zawkami a položi jo tam.

Ale smědžeše tutu spodziwnu łódz woprawdže wodze přepodać? Wona čuješe wulku zamołwitosć, kotruž z tym na so wza. Prošeše nutrnje Boha wo rozswětlenje! Ale dyrbyeše na słowa knjeza Jordana myslić. „My ělowjekojo nje-možemy ženje wjace činić hač swědomiće přemyslować a před Bohom pruwować, što je najlěpje, a po tym činić. Što z toho scěhuje, leži w Božimaj rukomaj.“ Bohu drohe žiwjenje džěsća poručiwši pušći wobročene blido do wody. Jako běše džěćo dziwim elementam přewostajene, by Chrystina jo najradšo k sebi wzała. Tola korb čumpaše so čicho kaž kolebka, a holca hladaše a hladaše, doniž njebě so ćerwjena chorhoj před jeje wočomaj zhubila. —

Potom hakle wopušći Chrystina wokno. Nětko, jako njemóžeše ničo wjace za džěćo činić, čuješe, kak wošlabjena sama běše. Wona džěše hnydom so lehnyć. Trašne wodowe žolmy njechaše wjace widžeć ani njechaše dale přemyslować, hač běše wona wšo prawje abo wopak sćiniła. Wšo je w Božimaj rukomaj. „Twoja wola so staň“, praješe z hlubokej wutroby a hižom wusny. —

Při mosće w Mannheimje stejachu w tutech dnjach stajnje ludžo, kiž napławjene wěcy z wody čahachu. „Što pak tam pluwa?“ wolaše jedna žona. „Zda so chorhoj być přičinjena.“ — „Haj, je najskerje znamjo nuzy.“ — „Je blidko z korbikom!“ — Někotrym mužam so poradzi, spodziwnu łódz dosćahnyć. Wšitcy běchu wćipni, što so nutřka chowaše. „Džěćo, jedne džěćo je w korbje!“ tak běše bórže slyšeć. „Najskerje je morwe“, praješe jedyn. — „Pokažće jow!“ wolaču druzi. „Mi so zda, zo je žiwe“, wotmołwi młody muž, kiž korb w rukomaj dzeržeše a jón žonje dale da. „Haj wšak, je žiwe“, wobkrući ta, „ale hubjene a na

smjerć slabe!“ — „Tam něšto na papjerje steji“, praješe druha žona. — „Bohumil Jordan z Rhynjec. Jo hnydom k překupcej Jordanej donjesć!“ čitaše wótrě. Jordanec mjeno běše derje znate w Mannheimje. A hnydom hibaše so spodziwny čah po hasach města. Na čole chwataše žona z džěscom samym, potom scěhowaše jedyn muž z korbom a druhi z blidkom, a za nimi džěchu hišće mnozy wćipni.

Jako běchu pola Jordanec klinkali, wotewri služobna holca prajo: „Što chceće?“ — „Čople mloko za džěćo“; „wolaše žona, ale chwataj, chwataj, hewak wumrě, a ty sy wina na tym!“ Mjez tym přiběža tež starša džowčička Jordana a spózna na kwětkojtym zawčku bratřika. Durje do jstwy wotewriwši wyskaše wótrě: „Bratřik dže, Bohumil je tu!“ Jordanowa ležeše poł chora na sofje, ale pod wjesolej powěsću maleje nahle postany a přichwatajo wobě ruce wupřestrěwši wolaše: „Je to wěрно, je to možno?“ Wona wza swojeho maleho lubuška hnydom k sebi a da jemu pić. Kak so wokřewi džěćatko, kiž běše skoro z hlodom wumrěło, a kak so mać nimo měry zwjeseli, jako možeše maľuška, po kotrymž běše so jej tak bolostnje styskało, zaso luboznje wopřijeć.

Hakle potom so na to dopomni jo woprašeć zwotkal džěćo přińdže a komu ma so za jeho wuchowanje džakować.

„Mi nic!“ praješe žona chětrě a powědaše potom, kak běše so wšo stało. Pohnuta a džakowna připosluchaše cyla swójba, ke kotrejž běše so mjez tym tež zbožowny nan namakał. Ale staršej so dale njeprěstawajcy prašešaj, što běše so z Chrystinu stało a što běše ju hnuło, džěćo radšo rěce wusaďić hač jo při sebi wobchować. Běše jimaj, kaž byštaj jedne ze swojich džěći njeměloj, doniž Chrystina pola njeju njebě. —

Jako běše mjez tym holca we wohroženym domje zaso wotučila, spózna, zo běše woda trochu spadła. Ale nichtón njebě widžeć. Čehodla njeprěińdže nichtón po nju? Mužoj běchu tola slubili, so do Rhynjec wróćić. Hišće někotre hodžiny dyrbyeše swěrna holca wočakać, doniž njeslyšeše nadobohłosy. Wona wuhlada, zo ludžo přińdžechu pluwać na hromadzewjazanych žerdžach a deskach. Wolaše a kiwaše z mocu. Ludžom so poradzi, ju wuchować a do Mannheimu sobuwzać. Tam běžeše, štož možeše, k jej znatemu domu překupca Jordana. Čim bóle so Chrystina chěži bližeše, čim ćežo bu jej wokoło wutroby. Što by so

Woltar w Blunju

stalo, hdy njeby džěco tam nama-
kala? Žadyn čłowjek ju njezetka,
jako po schodže džěše a před poł
wotewrjenymi durjemi steješe.
Chwilku tam stejo poslučaše z
třepotacej wutrobu. Ničo njebě
słyšeć. Runje chcyše zaklepać, ja-
ko zynk z druheje stwy słyšeše.
Hišće raz samsny zwuk! Ow kak
derje znaty jej běše! Wona wědže-
še a wyskaše: Wón je žiwy, wón,
jejny mały lubušć, je tu! Wona
zaklepanje zabu a do jstwy bě-
žeše. Před njej steješe Jordan a
pódla na ložu sedžeše jeho žena.
Zbožownje so smějo wuhlada
džěco w maćernymaj rukomaj.
Hnydom wza wona małego do
swojeju rukow a wokoša jeho
přeco zaso ze sylzami we wóčo-
maj. Hluboko hnutaj staršej při-
hladowaštaj. Jako běše potom wo-
na wšo rozprawiła. Jordanowa ju
k sebi pričahnywši tež wokoša, jej
prajo: „Ty sy našemu džěscu ži-
wjenje zdžeržala; „Haj, ty sy jara
zmužita byla“. praješe Jordan, „a
Bohu budž džak, kiž je twoje pře-
dewzaće žohnowa! Kak hluboko
zrudzeni bychmy wšitcy byli, nje-
by-li wón džěco wobarnował a ški-
ta! — „Za to chcu tež ja Bohu
džakowna być, dolhož budu žiwa“,
wolaše Chrystina, a jejne wobličo
swěćeše so z wulkej radosću. Jej

a wšitkim, kiž běchu na tym
wobdžěleni, štož běše so stalo, slu-
žeše tutón podawk a tuto nazho-
njenje jako mőcne posyljenje we
wěrje do hnadneho, miłosćiweho
Boha. La.

Zyma před durjemi

Tež w zymje je za bura džěla
dosć, — a tola ma kőždy hižom
swój wosebity program za nju.
přihotowany. Je wšak to pře-
dewšem tež čas wšelkich wuporje-
dzenjow. Tam je hišće džěra na
luce, kiž dyrbi so za čas zymy za-
wozyć. Tam je hrjebička, kiž dyr-
bimy znowa wučisćić. Na pólny
puć dyrbješe so dawno hižom ně-
što pěska nawozyć, štož ma so nětk
w zymskich mėsacach stać. Na
hornjej lubi je špundowanje
próchniwe, kiž dyrbi so wuporje-
dźić, zo so tam njeby njezbožo
stalo.

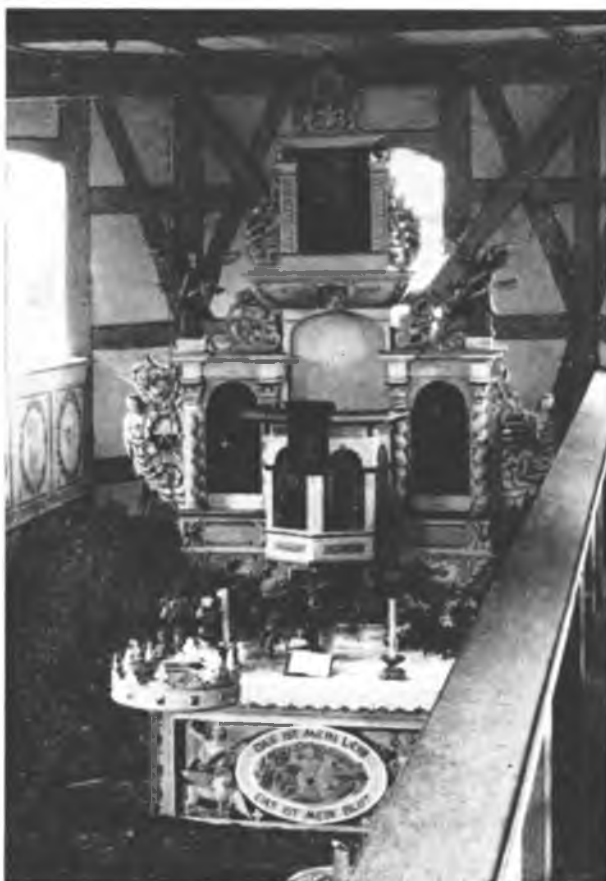
Maš tež swój duchowny pro-
gram? Nimaš tež na swojej duši
wšelke nachwatać? Hižom lěta
dolho so hotuješ, zo by swoju
staru četu w cuzbje wopytał. Čiň
to bórže, prjedy hač čí wumrěje.

Na farje su mėsacnje zhroma-
dźizny za muskich a za žony. Staj-
nje prajiš, zo nimaš chwile. Nje-
chaš pak sebi za přichodnu zymu

tola předewzać, tute zhromadźizny
wopytować?

Zašlu zymu přińdžech do bur-
skeje stwy a widžach na woknje
ležo Bibliju. Bur mi praješe, zo
w zymje wšědnje jedyn staw w
Bibliji čita. „Nětkle w zymje dyrbi
tak wjele chwile być.“ To mjenuju
dobry program. Njeby to něšto za
Tebje bylo?

Hdyž nětk započnješ z přėnim
stawom Mőjasowych knihow, bo-
ju so, zo so čí čitanje w 3. abo tola
najpozdžišo w 5. knihach Mőjaso-
wych wostudži. Daj sej radźić: Na-
ša ewangelska cyrkej wudawa za
kőzde lěto wosebity plan za čita-
rjow Biblije. Tajki plan čí wosad-
ny farar radlubje wobstara a k
tomu tež hišće knižku z wuklado-
wanjom. Jow čė cyrkej za ruku
bjerje a tebe wodži a čí pomha
při čitanju swjateho Pisma. Chceš-
li pak tola sam na swoju ruku čí-
tać, radžu čí, čitaj psalmy, ewan-
gelije, list na Filipiskich abo japoš-
tołske skutki. Njezapočni pak ru-
nje ze zjewjenjom swj. Jana. To
drje je zajimawa ale čėžko zrozum-
liwa kniha. Rozrěčuj so wo tym,
štož sy čitał, ze swojim fararjom
— abo hišće lěpje ze swojej žonu
a swőjbnyimi. Kak by bylo: Nje-
chaš so zmužić, wšědnje po sněda-
nju abo po wječeri za blidom ně-
što ze swjateho Pisma wučitać? To
by był rjany program za přichodnu
zymu.

Njeswaćidlo. Naša kermuš mě-
ješe lětsa za nas wosebity wuznam.
Běše tola tomu polsta lět, zo pod
njeboh fararjom Wałtarjom z wul-
kej swjatočnosću poswjećichu Za-
rěčansku kapału. Spominachmy z
wulkej džakownosću na přėnjeho
kėbatarja tutoho Božeho domu, lu-
beho zemrětego Patoku, kotryž je
tutu službu wot založenja kapały
hač do swojeje smjerće, wjace hač
45 lět dolho swěru a swědomiče
zastarał.

Wałtar w Sprjejcy

Naklad Domowina. — Licenca č. 733.
Wuchadza jónkróć za mėsac. — Rjadyje
Konwent serbskich ewangelskich duchow-
nych. — Hłowny zamołwity redaktor:
superintendent G. Wirth - Njeswaćidlski
Čisć: III-4-9. Nowa Doba, čisćernja
Domowiny w Budyšinje.